

Projektas „OnlineHE“

Praktinės priemonės nuotoliniam mokymui integruoti aukštojo mokslo studijų programose

Aukštųjų mokyklų dėstytojų ir mokslo darbuotojų,
mokomosios medžiagos kūrėjų gebėjimų integruoti e.
mokymąsi į mokymo programas stiprinimas

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Tobulinkite nuotolinį mokymą kaip dėstytojas

Įsisavinkite bendravimo galią:

Bendravimas yra sėkmingo internetinio mokymo pagrindas.

- Socialiniai tinklai
- El. laiškai
- Studentų pokalbių grupės
- ...

Tikslas: paskatinti studentus diskutuoti, abejoti ir net lyginti įvertinimus, skatinti konkurencingumą.

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Tobulinkite nuotolinį mokymą kaip dėstytojas

Dėstytojo operatyvumas ir pasiekiamumas

Dėstytojas tampa dar svarbesniu veiksnium. Jis studentus sudomina, padeda jiems pasilikti ir sėkmingai **baigti studijas** internetu.

- Būkite studentams pasiekiamas
- Motyvuokite studentus
- Skatinkite studentų dalyvavimą komentarais/žinutėmis
- Pateikite grįžtamąjį ryšį, skatinantį susimąstyti
- Efektyviai bendraukite
- Valdykite technologijas

Dažniausiai dėstytojas yra internetinio kurso „veidas“

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Tinkami kurso elementai

Efektivumo metodas. Šiuo atveju siekiama suformuoti metodą, kuriuo būtų galima padidinti našumą ir efektyvumą. Siekiant teigiamo poveikio bendram mokymuisi, šis metodas turėtų būti taikomas visiems internetinio mokymo elementams: mokymo programai, teorijai, praktikai, mokymui, administravimui, technologijoms ir institucijos kultūrai.

Aiškių tikslų nustatymas. Nustatykite aiškius lūkesčius studentams. Studentų prašoma paaiškinti skyriaus tikslus nuo pat internetinės mokymosi veiklos pradžios. dėstytojas paaiškina, kokius įgūdžius ir mokymosi rezultatus studentai ugdys ir kaip jie bus vertinami. Modulo pabaigoje studentai aptaria ir įsivertina savo pažangą, padarytą įvaldant kiekvieną iš šių kompetencijų, ir išsikelia tam tikrus tikslus ateinančioms savaitėms.

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Tinkami kurso elementai

Aktyvus ir planuojamas bendravimas:

- Sudarykite grupes ir suderinkite bendravimo laiką (*Zoom, Doodle*, t.t.).
- Numatykite bendrus tikslus (t.y., sudarykite planą).
- Suasmeninkite profilį (naudokite VMA).
- Nustatykite prisijungimo dažnumą (prisijunkite prie internetinės mokymosi platformos).
- Stebėkite ir sekite studentų veiklas naudojant analitines skaitmenines priemones.

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Tinkami kurso elementai

Studentui tinkami nurodymai. Tikslas: sumažinti studentų kognityvinę apkrovą. Painūs, sudėtingi ar trikdančios kurso elementai trukdo studentams susitelkti į tai, kas svarbiausia – mokymąsi.

Pagrindinės internetinio mokymosi nurodymų strategijos: aiškiai žymėkite užduotis, kurkite vaizdo įrašus, naudokite kalendorius ir Ganto diagramas. Skelbkite pranešimus, siųskite privačias žinutes arba el. laiškus, įsitikinkite, ar studentai tinkamai suprato visus terminus, įsipareigojimus, programos pakeitimus.

Ugdyskite studentų skaitmeninę kompetenciją. Studentai naudoja technologijas problemų sprendimui, bendravimui, kūrimui ir saugiai bei atsakingai elgiasi skaitmeniniame pasaulyje.

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Tinkami kurso elementai

Konstrukcija: užduočių (arba užduočių rinkinio) išdėstymas didinant jų sudėtingumą.

Nedidelės apimties užduotys: vertingas metodas pasitikėjimui ugdyti.

Lankstūs paskaitų planai (jei įmanoma).

Į rezultatus nukreiptas vertinimas: analizuokite sritis, kuriose studentai nesugebėjo surinkti taškų, ir tada pateikite paprastą mokymosi turinį, po kurio seka kontroliniai testai, padedantys studentams tobulėti.

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Rubrikos ir metodinės rekomendacijos internetinių kursų kūrimui

Yra daug sistemų, kuriomis galima vadovautis ir vertinti internetinių kursų kokybę.

Pavyzdžiai:

Internetinio kurso kokybės užtikrinimo rubrika, kurią sukūrė Ilinojaus universiteto internetinis tinklas (<https://www.uis.edu/ion/resources/quality-online-course-initiative-qoci-rubric>), apima septynias pagrindines sritis: mokymo projektavimas; bendravimas, sąveika ir bendradarbiavimas; studentų vertinimas ir įsivertinimas; parama besimokantiejiems ir ištekliai; mokymo medžiaga ir technologijos; prieinamumas; kurso vertinimas.

Kalifornijos valstybinio universiteto Chico rubrika (www.csuchico.edu/eoi/rubric.shtml). Ši rubrika naudojama kaip kurso rengimo vadovas ir vertinimo kriterijų rinkinys. Ją sudaro šešios dalys: parama besimokantiejiems ir ištekliai; internetinio mokymo organizavimas ir kūrimas; mokymo projektavimas ir teikimas; studentų mokymosi vertinimas ir įsivertinimas; inovatyvus mokymas naudojant technologijas; dėstytojų rėmimas ir studentų grįžtamojo ryšio.

Nedidelės apimties užduotys yra vertingas būdas pasitikėjimui ugdyti.

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Nuolatinis grįžtamasis ryšys

Grįžtamojo ryšio planas: grįžtamasis ryšys, kartotinis grįžtamasis ryšys

- tarp dėstytojų ir studentų,
- tarp studentų ir studentų
- ir tarp studentų ir dėstytojų.

Kaip ir kada teikiate studentams ugdomąjį ir naudingą grįžtamąjį ryšį?

Pavyzdžiui, ar tai įmanoma privačioje aplinkoje vienas prieš vieną (pateiktos užduoties kategorijoje), ar daugiau nei viename viešame forume (pvz., sąveika diskusijų forume)? Kaip ir kada studentai teiks grįžtamąjį ryšį?

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Elektroninio mokymosi turinio naudingumas

Universalus dizainas mokymuisi ir prieiga. „Universalaus dizaino mokyme“ kurso turinys ir mokymo veikla turi būti pasiekiami kuo didesniai studentų skaičiui, nereikalaujant specialių pakeitimų.

Išnagrinėkite idėją pateikti daugiau būdų, įžvalgų ir mokymosi metodų.

Pagrindiniai patarimai: nuoseklus šrifto dydis (pvz., 12pt) ir stilius, visų paveikslų tekstiniai aprašymai (alternatyvusis tekstas), vaizdo ir garso failų antraštės arba nuorašai, prasmingi nuorodų pavadinimai ir aprašymai. Būtina patikrinti, ar visos nuorodos į išorines svetaines ir priemones yra aktyvios.

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Elektroninio mokymosi turinys

Kursai su vaizdo įrašais

- a) Padeda įsitraukti į sensorinę patirtį: girdime ir matome įvairias sąvokas, kurių mokoma. Tai padeda lengviau suprasti mokymosi procesą, ypač sudėtingas temas.
- b) Internetiniai vaizdo įrašai peržiūrimi bet kada ir bet kur, įvairiuose įrenginiuose, pavyzdžiui, išmaniuosiuose telefonuose, planšetiniuose ar nešiojamuose kompiuteriuose.
- c) Padeda skatinti skaitmeninius įgūdžius. E. mokyme studentai tobulina savo skaitmeninius įgūdžius.

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Elektroninio mokymosi turinys

Kurkite mobilų elektroninio mokymosi turinį. E. mokymosi turinys bus lengvai pasiekiamas išmaniuosiuose telefonuose, nešiojamuosiuose ar planšetiniuose kompiuteriuose, jei tobulinsite mokymosi metodus. Taip parodysite studentams, ar atsižvelgiate į šiuolaikinių darbuotojų poreikius ir taikote naujausias technologijas.

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Elektroninio mokymosi turinys

Įgarsintos skaidrės, garso arba vaizdo įrašai, ekrano įrašymas. Papasakokite kelių skaidrių turinį, o ne sustokite 5 ar daugiau minučių prie vienos skaidrės. Pasirinkite nenuobodų pasakojimą, naudokite skirtingus kalbėjimo tonus. Pristatymą pagyvinsite, jei naudosite grafiką, rodykles, vaizdo įrašų fragmentus ar kitas vaizdines priemones.

PowerPoint pateiktis. Internetė pateiktose skaidrėse turi būti visa informacija, todėl dizainas, vaizdai ir grafika yra labai svarbūs sėkmingam pristatymui. Nepamirškite: pateiktys, kuriose yra daug skaidrių ir paspaudimų, žiūrovą vargina.

Įšorinio turinio naudojimas: knyga ir elektroninė knyga, atvirieji švietimo ištekliai.

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Elektroninio mokymosi turinys

Kompiuterinė simuliacija ir rimtieji žaidimai:

„*Rimtieji žaidimai*“ – tai žaidimai, kurie turi žaidimo elementą ir ugdymo ar mokymo tikslą.

Priešingai nei simuliacija, žaidimai turi taisykles, varžybų elementą, apdovanojimus, taškus ar kitą sėkmės matą, dažnai ir tikrus nugalėtojus, be to, jie gali būti paremti bendradarbiavimu.

„*Kompiuterinė simuliacija*“ bandoma atkurti tikrą procesą ar veiklą, modeliuoti sudėtingas realaus gyvenimo situacijas.

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Bendravimas su studentais, dėstytojais

- Inicijuokite diskusijas forumuose nuo pat kurso pradžios iki pabaigos.
- Naudokite „interneto kavinės“ forumus ir pokalbių kambarius siekiant sustiprinti studentų bendravimą.

Internetinėje auditorijoje sukurkite bendruomenės jausmą.

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Bendravimas su studentais, dėstytojais

Naudokite socialinius tinklus. Nemokamas *bendruomenių adresynų naudojimo priemonės* kaip „Diigo“ (www.diigo.com) ar „Evernote“ (www.evernote.com).

Diskusijos/Sąveika/Bendravimas. Diskusijos mažose grupėse, klausimų ir atsakymų sesijos, laboratoriniai užsiėmimai ir egzaminai; seminarų modeliai, kuriuose dėstytojo pristatymas ir diskusija dažnai derinami.

Žmonių bendravimas ir nuolatiniai pokalbiai suteikia užsiėmimams gyvumo. Veidų ir balsų pabrėžimas: palengvinant mokymąsi internetu pirmenybė teikiama bendravimui. Dėstytojas kiekvienoje situacijoje atlieka pagalbininko vaidmenį.

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Veiklos e. mokymosi aplinkoje

Diskusijos: internetinė diskusija, kuri gali vykti diskusijų forume. Apibendrinkite diskusiją ir pabrėžkite paaiškintas sąvokas.

Darbas su grupe ir studento pristatymas. Grupės veikla turi būti gerai organizuojama ir tinkamai planuojama.

Priskirkite grupinių diskusijų ir veiklų moderatorius. Jie palengvina bendravimą: skatina diskusiją, palaiko dialogą, skatina mąstyti, apibendrina aptartus dalykus ir visumą.

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Patarimai, kaip skatinti bendradarbiavimą grupės veiklose

Individualių ir grupinių veiklų derinys padeda užtikrinti konteksto įvairovę.

Mažos grupės (dalyvauja trys ar keturi studentai arba tik pora).

Grupinės veiklos:

- pateikite kiekvienos grupės bendradarbiavimo gaires,
- nustatykite pagrįstus tikslus ir uždavinius,
- užtikrinkite grupės darbo vietą,
- ir vietą ar metodą savo darbui pristatyti.

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Patarimai, kaip skatinti bendradarbiavimą grupės veiklose

Priklauso nuo naudojamos virtualiosios mokymosi aplinkos (VMA) ar kitos bendradarbiavimo programinės įrangos.

Pateikite išsamius nurodymus dėl kiekvieno grupės nario pareigų, taip pat paaiškinimus, kaip grupės turi atlikti savo užduotis.

Apibrėžkite vaidmenis:

- grupės veiklų protokolinkas,
- grupės vadovas arba lyderis,
- grupės atstovas.

Aiškiai apibrėžkite galutinį rezultatą, jo turinį ir terminus.

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Veiklos grupėse

Studentų skirstymas į grupes. dėstytojas atlieka tam tikrą vaidmenį skirstant studentus į grupes. Atsižvelgiant į uždavio pobūdį, *kiekvienoje grupėje turėtų būti skirtingų charakterio savybių ar įgūdžių studentai.*

Trukmė ir grupės dydis. Nesudarykite didelių grupių. Atsižvelgiant į uždavio, pvz., diskusijoje lengvai gali dalyvauti dešimt ar daugiau žmonių, bet kai grupės nariai turi bendradarbiauti, tuomet gali būti keturių ar penkių žmonių grupė.

Vaidmenys grupėje. Paskirkite vieną grupės narį apibendrinti, kitą - užrašyti grupės rezultatus, o dar kitą - vadovauti diskusijai arba paskirstyti darbą. Kiekvienas grupės narys turės galimybę išbandyti skirtingus vaidmenis, jeigu rotacija bus pakankamai dažna.

Grupių veiklos stebėjimas ir vertinimas. Jums nebūtina dalyvauti grupės veikloje, tačiau jūsų stebėjimas skatins visų grupės narių dalyvavimą ir užtikrins kiekvieno įsitraukimą veikloje.

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Grupinės veiklos

Labai paprasta, nesudėtinga kolegų vertinimo skalė

1 = narys dalyvavo minimaliai.

2 = nario individualus darbas, dalyvavimas diskusijose, organizavimas, redagavimas ar pristatymas buvo reikšmingas.

3 = nario individualus darbas, dalyvavimas diskusijoje ar organizatoriaus/redaktoriaus/pristatytojo vaidmuo turėjo didelę įtaką grupės bendravimo ir rezultato kokybei.

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Veiklos

- Problemų sprendimu grįstas mokymasis
- Vaidmenų žaidimai ir simuliacija
- Internetiniai debatai

Galimybė kryptingai apmąstyti.

Nurodykite, kaip ilgai studentai galės dalyvauti internetinėje mokymosi veikloje.

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Veiklos

Apibendrinimai, susitarimo grupės: studentai apibendrina kai kuriuos kurso veiklos, diskusijų ar paskaitų aspektus.

Dėstytojas padeda studentams apibendrinti diskusijas ir temas.

- Interaktyvumas
- Skatina įvairaus mokymosi turinio analizę ir apibendrinimą

Šio metodo atvejis. Kiekviena maža grupė paskiria kalbėtoją, kuris ne tik pristato rezultatų santrauką visai auditorijai, bet ir vadovauja diskusijai. Arba vienas grupės narys pristato santrauką, o kitas – atsako į antrosios grupės klausimus ir komentarus. Susitarimo grupė taip pat gali sukurti garso ar vaizdo įrašą savo idėjoms pristatyti.

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Veiklos

Patirtimi grįsta [praktika](#) arba laboratorinis darbas: apima praktiką ar panašią veiklą. Internetinė aplinka suteikia galimybę atlikti tarpusavio vertinimą ir keistis informacija su bendrakursiais, apgalvoti savo patirtį. Dėstytojas grįžtamąjį ryšį teikia įrašuose, kai tik jų prireikia.

Pvz. ... studento veiklos stebėjimas auditorijoje, paskaitos plano kūrimas, praktikos situacija, pokalbis su dėstytoju. Šių veiklų ataskaitomis galima dalytis su kitais internetinėje auditorijoje, o kolegos gali kritikuoti ar užduoti klausimus dėstytojui.

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Veiklos

Refleksijos veiklos. Pavyzdžiui, dienoraščio rašymas skatina apgalvotai ir išsamiai analizuoti temą. Tai galima įgyvendinti paprašius studentų sukurti *asmeninius tinklaraščius*, kuriuose derinamas tekstas, paveikslai ir nuorodos į interneto šaltinius.

Atsiradus tinklaraščių kūrimo programinei įrangai, tinklaraštis tapo vienu paprasčiausių būdų tokiai refleksijai kurti. Studentai gali kurti asmeninius tinklaraščius arba galima sukurti grupės tinklaraštį, kuriame visi studentai rašytų savo refleksijas. Kita idėja - sujungti visus studentų tinklaraščius rodyklėmis, kurios suteikia prieigą prie visų grupės narių tinklaraščių (pvz., *Padlet*).

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Veiklos

Scenarijai arba atvejo analizė. Paprastai naudojama praktinių veiklų metu skatinti analizę, studentų įsivaizdavimą, kaip jie elgtųsi tam tikrose situacijose. Scenarijaus klausimai gali pakeisti abstrakčią ar teorinę diskusiją į diskusiją, kurioje studentai demonstruoja konkrečius problemų sprendimus tam tikrame kontekste ir atskleidžia skirtingus požiūrius.

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Veiklos

Scenarijai arba atvejo analizė

Atvejo analizė gali būti rašto užduoties, testo klausimų ar klausimų, kuriuos galima pateikti diskusijų forume, pagrindas.

Privalumai. Įtraukia studentus į tyrimus ir refleksyvias diskusijas, skatina aukštesnės pakopos mąstymą, leidžia studentams kurti realius sudėtingų problemų sprendimus, ugdo studentų gebėjimą nustatyti ir atskirti pagrindinius ir papildomus veiksnius ir sudaro galimybę studentams mokytis vieniems iš kitų.

Rekomenduojama: 1) naudokite sudėtingus atvejus, reikalaujančius įvairių nuomonių, 2) įvertinkite analizės procesą, ne tik rezultatą 3) atvejo analizėje naudokite įvairius klausimus (pvz., paaiškinimo, analizės, išvadų, įgyvendinimo, taikymo ir apmąstymo).

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Veiklos

Redagavimas ir recenzavimas. Kolegų darbo redagavimas, recenzavimas, vertinimas padeda dėstytojui, nes suteikia studentams didelėje auditorijoje papildomų galimybių gauti grįžtamąjį ryšį. Tai galima pasiekti taikant recenzentų vertinimo rubrikas, kurios padeda jiems kritiškai peržiūrėti savo darbą. Be to, studentai gauna didesnę naudą, kai darbą įvertina ne tik dėstytojas.

Studentų veikla, kurioje dalyvauja kviestiniai pranešėjai: kviestinis pranešėjas pristato tam tikrą medžiagą ir atsako į klausimus.

Tiesioginės transliacijos svečiai. Dar viena vis patrauklesnė sinchroninės veiklos galimybė - kviesti svečią, kuris gyvai pristatytų pranešimą. Tiesioginė transliacija per „Periscope“ („Twitter“ dalis) arba „Facebook Live“ leidžia pranešėjui pateikti komentarą ir net tuo pat metu parodyti ką nors iš savo aplinkos (*Zoom, Microsoft Teams...*)

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Veiklos

Internetas kaip mokymo priemonė. Internetas naudojamas kaip pagrindinė priemonė paskirtai užduočiai atlikti. Kurso medžiagą patys *patikrinkite* prieš jos pateikimą auditorijai. *Rekomenduokite* nuorodas ištekliams rasti. Naudokite aiškinančius nuorodų rinkinius, skaitmeninio garso ir vaizdo transliacijų įrašų rinkinius, mokomąsias tinklalaides (vaizdo tinklalaides) *iTunes*, *Vikis*.

Parenkite kiekvienos veiklos vertinimo rubriką. Formuojant internetinio kurso programą labai svarbu aiškiai apibrėžti vertinimo kriterijus. Galbūt kursite vienos ar kelių užduočių vertinimo rubriką. Efektyvi rubrika turėtų būti išsami, apimanti sudėtingumą ir kitus kriterijus.

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Besimokantysis suaugusysis (pagrindiniai suaugusiųjų švietimo principai)

Besimokantieji suaugusieji yra linkę būti savarankiški ir nepriklausomi. Jiems tobulėti reikia dėstytojo ir kolegų patarimų, pavyzdžių ir grįžtamojo ryšio. Užtikrinkite tinkamus grįžtamojo ryšio intervalus, galimybes bendrauti su kolegomis ir skatinkite studentų atradimus.

Besimokantiems suaugusiems patinka remtis savo patirtimi ir susieti tai, ko jie mokosi, su praktiniu taikymu.

Vadovaukite savarankiškai besimokantiems studentams.

Kurso metu paraginkite besimokančiuosius įvardyti savo mokymosi tikslą (-us).

4 modulis. Motyvacija ir įsitraukimas

Besimokantysis suaugusysis (pagrindiniai suaugusiųjų švietimo principai)

Šiuolaikinėse teorijose dėmesys telkiamas į besimokantįjį, jo susidomėjimą (susidomėjimu paremtas mokymasis), socialinius mokymosi aspektus (socialinis konstruktyvizmas, socialinis mokymasis, mokymosi bendruomenė), besimokančiojo aukštesnių mąstymo įgūdžių, kaip kūrybiškumas, tyrimas, analizė, sintezė, vertinimas ir kūryba, ugdymą.

Įtraukite pavyzdžių supratimui įtvirtinti. Pavyzdžiai leidžia studentams susieti mokymosi turinį su realaus gyvenimo situacijomis. Suteikite studentams daug galimybių pritaikyti įgytas žinias ar įgūdžius realaus gyvenimo situacijose.

Praktika (siūloma taikyti dalyvavimo praktiką): smegenų šturmo užduotys, atvejo analizė, simuliacijos, mokymasis žaidimais, diskusijos, žinutės, vikiai, (mikro)tinklaraščiai, telekonferencijos, virtualūs turai, klausimynai, interaktyvūs pristatymai, socialiniai tinklai, paieška internete, skaitmeniniai pabėgimo kambariai.